

εταιρία ὥρισε τὸ ἐν χρήμασι κεφάλαιον εἰς φράγκα 275,000, ἐπράξαμεν τοῦτο πρὸς ὄφελος τῶν μετόχων τῆς εταιρίας, πεπεισμένοι, ὅτι ὁ διευθυντὴς διὰ τῆς πιστώσεως καὶ διὰ τῶν ἀπέναντι τῆς παραγομένης μετὰξὺ ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ προκαταβολῶν, θέλει δυνήσθαι ν' ἀναπληρώσῃ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐντελῆ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνάπτυξιν κεφάλαια.

« Μολοντί οὐδενίᾳ περιγραφῇ δύναται ἀρκούντως ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν αὐτοπροσωπὸν ἐπίσκεψιν τοῦ καταστήματος, δὲν νομίζομεν ἀπο σκοποῦ νὰ θέσωμεν ἐνταῦθα σύντομον περιγραφίαν αὐτοῦ.

« Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μεταξοκλωσίας κατάστημα κεῖται καταλλήλως ἐντὸς μὲν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ πλησίον τῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατοικουμένων συνοικιῶν, μακρὰν δὲ τοῦ κέντρου, ἐν τόπῳ ὑγιεινῷ, ἐπὶ τῶν ὁδῶν Κεραμεικοῦ καὶ Σεπολίων· σύγκειται δὲ μετὰ τοῦ παρακειμένου κήπου ἐκ πύργων τετραγωνικῶν 24,534 ὡς ἔγγιστα, ἐξ ὧν 3,460 πήχεις ἀποτελοῦσι τὴν οἰκοδομήν.

« Εἰσερχόμενός τις ἐκ τοῦ κυριωτέρου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σεπολίων πύλωνος, ἔχει ὀπίσθεν καὶ ἀριστερόθεν αὐτοῦ σειρὰν διωρόφων καὶ λιθίνων οἰκημάτων, περιεχόντων, ἐκτὸς τῶν ὑπαγείων, 40 περίπου δωμάτια πρὸς κατοικίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ καταστήματος, ἀπέναντι, ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, ὑψηλὸν ἀναδρυτήριον διὰ τὴν πρὸς ἐργασίαν τῆς μετὰξὺ καταλλήλῳν παρασκευῇ τοῦ ὕδατος, καὶ δεξιόθεν τὴν κυρίαν τοῦ Μεταξουργείου οἰκοδομήν διωρόφον καὶ λιθίνην καὶ ταύτην. Μαρμαρίνος κλίμαξ φέρει διὰ προδόμου, ἐνῷ εὐρίσκονται διάφοροι πρὸς δοκιμασίαν τῆς μετὰξὺ μηχαναί, εἰς μεγίστην, εὐάρεον, εὐήλιον καὶ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος κάτωθεν ὑπὸ ἀτμοῦ διὰ 40 ατομίων θερμαινόμενην αἶθουσαν μήκους 107 μέτρων γαλλικῶν καὶ πλάτους 8, ἐν ᾗ ὑπάρχει κορυφή καὶ στερεὰ ἐκ χαλκοῦ καὶ σιδήρου μηχανὴ πρὸς ἀναπνευσμὸν τῆς μετὰξὺ, περιέχουσα 240 λεκάνας χαλκίνας καὶ 480 ἀνέμους, καὶ διηρημένη εἰς δύο παραλλήλους καὶ ἴσας σειράς. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς εἰρημένης αἰθούσας, εἰς ἰδιαίτερον παρακείμενον, ἀλλὰ κεχωρισμένον διὰ κιγκλίδος οἰκίσκον, εὐρίσκονται αἱ προπαρασκευάζουσαι καὶ διοχετεύουσαι τὸν ἀτμὸν καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ θέτουσαι εἰς κίνησιν τὰς ἀνέμους μηχαναί. Ἡ κίνησις δίδεται δι' ἀτμοκινήτου ὀριζοντίου μηχανῆς δυνάμεως ἱππῶν ὀκτώ, ἐχούτης ἐλεκτήρα (volant) καὶ ἰσχυρὸν γνῶμονα (regulateur) ἀμφοτέρους γεγομφωμένους ἐπὶ τριῶν πεντελικῶν μαρμάρων διὰ τῆς ἰδίας κινήσεως τίθενται εἰς ἐνέργειαν τέσσαρες ἀντλῖαι διὰ τὴν μετοχέτευσιν τοῦ ὕδατος. Ὁ ἀτμὸς σχηματίζεται ἐντὸς δύο μεγάλων λεβήτων (chaudière) ὧν ὁ εἰς ἔχει 35 γαλλικῶν μέτρων θερμαντικὴν ἐπιφάνειαν, ἐρωδι ασιμένον μὲ ὅλα τὰ κατὰ τὴν τέχνην ἀπαιτούμενα προφυλακτικὰ κατὰ τῆς ἐκρήξεως μέσσα. Τὸ περισσεῦον τοῦ διὰ τῶν σωλήνων διερχομένου ἀτμοῦ ἀπαμιεύεται εἰς ἐπίτηδες λεκάνην καὶ, παρασκευάζον πρὸς θέρμανσιν τὸ διὰ τῶν ἀντλιῶν εἰς τὴν μεγάλην λεκάνην εἰσερχόμενον ὕδωρ, φέρει σημαντικὴν οἰκονομίαν εἰς τὴν κατανάλωσιν τῆς καυσίμου ὕλης.

« Ὑπὸ τὴν μεγάλην αἶθουσαν τοῦ Μεταξουργείου

εὐρίσκεται μηχανὴ πρὸς ἀναπνευσμὸν τῶν διπλῶν κουκουλίων, περιέχουσα ἑξ̄ μεγάλας λεκάνας μὲ ἰσαριθμούς ἀνέμους, καὶ λαμβάνουσα τὸν ἀτμὸν καὶ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὡς αἱ λοιπαὶ λεκάναι κέντρου.

« Ἀπασαὶ αἱ εἰρημέναι μηχαναὶ κατεσκευάσθησαν εἰς τὸ εὐρωπαϊκῆς ὑπολήψεως ἀπολαθὸν ἐργαστάσιον τῶν ἐν Λουγδούνῳ (Luon) τῆς Γαλλίας Κυρ. Λουδοβίκου Βοέκ καὶ Σ., ἐτοποθετήθησαν δὲ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ μηχανέντος ἐργοστασίου καὶ συνεταίρου ἡμῶν ἀξιοτίμου Κυρίου Α. Βοέκ.

« Ἀπὸ τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ Μεταξουργείου διὰ διπλῆς κλίμακος ἀναβαίνει τις εἰς ἑτέραν αἶθουσαν τὸ αὐτὸ μῆκος καὶ πλάτος τῆς πρώτης ἔχουσαν, ἐν ᾗ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ μέσῳ μὲν αὐτῆς 120 θέσεις καλῶς κατεργασμέναι πρὸς ἐναποταμίευσιν τῶν κουκουλίων, ἐκατέρωθεν δὲ δύο τετράγωνα καὶ εὐρύχωρα κενὰ χρησιμεύοντα διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν διαλογὴν τῶν κουκουλίων.

« Δεξιόθεν τῆς κυρίας μαρμαρίνης κλίμακος ἑτέρα ἐπίσης μαρμαρίνος ἀλλὰ μικροτέρα κλίμαξ φέρει εἰς ἐπιμήκη καὶ εὐρύχωρατάτην αἶθουσαν προσδιωρισμένην διὰ τρότυπον βομβοκατροφεῖον.

« Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, τὸ περιγραφόμενον κατάστημα ἔχει τρία φρέατα, ἐξ ὧν τὸ μεγαλειότερον, συντηρούμενον διὰ τριῶν πηγῶν, χορηγεῖ ἀδιακόπως 22,500 ὀκάδας (30 χιλιάδας λίτρας γαλλικὰς) ὕδατος, κρήνην, τὰς ἀναγκαῖας ἀποθήκας, ὥρολόγιον, κώδωνα, ἀντλίαν, σιδηροουργεῖον διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν μηχανῶν μὲ ὅλα τὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα κτλ., »

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Ἐκ τῆς Ἀρχαιολογικῆς περιηγήσεως ἐν τῇ Μικρασίᾳ τοῦ Δ. Μόρτμαν,

Ἐπιτετραμμένου τῶν Ἀνσεατικῶν πόλεων ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἐρευνᾶται περὶ τῆς Σκλήψεως.

—ο—

Οἱ ἀρχαῖοι γεωγράφοι, καὶ ἰδίως ὁ Στράβων, ποιοῦνται μνησίαν πόλεως τινος, Σκλήψεως τοῦνομα, κειμένης ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ ὄρους Ἰδης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Αἰσάπου ἐν τῇ Τρωάδι, καὶ μετατεθείσης ἀκολουθῶς εἰς τὴν πεδιάδα, εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων τῆς πρώτης θέσεως αὐτῆς. Μετὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Στράβωνος, τοῦ Πτολεμαίου κτλ., οἱ συγγραφεῖς τῶν νεωτέρων γεωγραφικῶν πινάκων ἔβηκαν αὐτὴν μετὰξὺ Σμυραλείας (Βαλκισσαρίου) καὶ Ἰνοῦδας, πλησιέστερα τῶν κομῶν Κοθαντζίκ καὶ Καραβεί, ἐκεῖ ἐνθα ὁ Αἰσάπος στρέφεται πρὸς ἄρκτον. Φθάσαντες εἰς Κιβαντζίκ ἠρωτήσαμεν ἂν ὑπάρχωσι λείψανα ἀρχαίας τινος πόλεως εἰς τὰ πέριξ,

καὶ μᾶς ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν ὑπῆρχον. Μετὰ πολ-
λὰς ἐπὶ τέλους ἐρωτήσεις εἰς τῶν κατοίκων μᾶς εἴ-
πεν, ὅτι εἰς δίωρον ἀπόστασιν ὑπῆρχεν ἀρχαία ἐκ-
κλησία, καὶ ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ἐκεῖ
ἐὰν ἠθέλομεν. Ἀλλὰ ζητοῦντες περὶ αὐτοῦ λεπτο-
μερεῖς πληροφορίες περὶ τῆς θέσεως καὶ τοῦ κτιρίου
τῆς ἐκκλησίας γραικῆς τινος κόμης δὴν ὄρας ἀ-
πεχούσης, ἐπειδὴ ἡ θέσις τῆς κόμης ταύτης δὲν
ἐσυμφώνει οὔτε πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν ἀρχαίων
γεωγράφων, οὔτε πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῶν νεωτέ-
ρων πινάκων, δὲν ἐκρίναμεν εὐλογον νὰ κάμωμεν τὸν
ἐλιγμὸν τοῦτον· διευθύνθημεν λοιπὸν ἀπ' εὐθείας εἰς
τὰς κόμας Γαργαντζίκ καὶ Τσιφλίκ, ὧν ἡ τελευταία
κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἡμῶν ἐπρεπε νὰ ᾖναι ἀ-
κριβῶς ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς Σκήψεως. Ἀλλ' οὐδὲν ἴ-
χνος ἀρχαιότητος εἶδομεν, οἱ δὲ κάτοικοι οὐδεμίαν
πληροφορίαν ἠδυνήθησαν νὰ μᾶς δώσωσιν.

Ἐξηκολούθησαμεν λοιπὸν τὴν πορείαν μας μέχρι
τοῦ Καράβεϊ, πρωτεύουσας τοῦ δήμου (Καζά) τῆς
Ἀουνίας, εἰς δίωρον τοῦ Καθαντζίκ ἀπόστασιν. Ὅ-
πως δὲ μὴ παραλείψωμεν τι χρήσιμον, ἐλάθωμεν ἐτι
πληροφορίας παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου (Κιαγκιά) τοῦ Βεϊ
(ἀπόντος τούτου) καὶ παρὰ τοῦ γραμματέως αὐτοῦ.
οἱτινες ἐκ συμφώνου μᾶς ἐβεβαίωσαν, ὅτι οὐδεμία
ὑπῆρχεν ἀρχαιότης εἰς τὰ περὶ τοῦ Τσιφλίκ.

Ἀλλὰ, (ἐξηκολούθησεν ὁ Κιαγκιάς, δεικνύων ἐ
κειθεν τὸ ὄρος Ἀζάρου), θέλετε εὐρεῖ ἐπὶ τῆς κορυ-
φῆς φρούριον Γενουήνσιον, ἦτοι ἀρχαῖον ἐρείπιον. Μᾶς
ὤρισε δὲ ἀκριβῶς τὴν θέσιν, καὶ πραγματικῶς, φθά-
σαντες εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ἀζάρου, ἡμιπροεῖα τῆς με-
ταξὺ Καράβεϊ καὶ Ἰντζέκιοι ὁδοῦ, εἶδομεν κῶνον
τινα, ὅστις ἐφαίνετο τμηθεὶς ὑπ' ἀνθρωπίνης χειρός.
Ἐκεῖ ἀφιππεύσαμεν ὅπως ἀναβῶμεν, καὶ, πόση ὑ-
πῆρξεν ἡ ἐκπληξίς ἡμῶν, ὅτε φθάσαντες εἰς τὸ τέρ-
μα, εἶδομεν τὰ ἐρείπια ἀρχαίας πόλεως ἀγνώστου μέ-
χρι νῦν εἰς τοὺς Εὐρωπαίους κατὰ πᾶσαν πιθανο-
λογίαν.

Τὰ ἐρείπια δεικνύονται εἰς ἀκρόπολιν καὶ εἰς πόλιν.
Τὰ τεῖχη τῆς ἀκροπόλεως ἔχουσιν ἕξ ποδῶν πάχος (2
μέτρων), ἐνῶ τὰ τῆς πόλεως μόνον τριῶν. Ἀμφότερα δὲ
εἶναι ἐκτισμένα ἐκ τετραγώνων λίθων μέλανος πορφύ-
ρου, ὧν κατεμετρήσαμεν ἕνα τῶν μεγίστων, ἔχοντα
80 ἑκατοστομέτρων μήκος ἐπὶ 50 πλάτος. Περὶ δὲ τῆς
ἀρχαιότητος τοῦ ἐρείπιου τούτου δύναται τις νὰ κρί-
νῃ ἐκ τούτου, ὅτι ὄρως 530 ἑκατοστομέτρων περι-
φέρειαν ἔχουσα, εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐξυψώθη καὶ ὑ-
περμέτρως ὑψώθη ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τεύχους. Ὑπῆρχον ἐ-
τι 15 πύργοι, 7 ἐπὶ τοῦ τεύχους τῆς ἀκροπόλεως καὶ
8 ἐπὶ τοῦ τῆς πόλεως. Τέσσαρες πύλαι εὐκόλως ἐτι
διακρινόμεναι, κεῖνται οὕτως, ὥστε εἰς πύργος εὐ-
ρίσκεται πρὸς δεξιὰν τοῦ εἰσερχομένου, κατ' ἀρχαίαν
συνήθειαν τοῦ προσβάλλειν δεξιόθεν τὸν ἐχθρὸν, ἐνῶ
ἡ ἀσπίς προφυλάττει αὐτὸν ἐξ εὐωνύμων. Ἐντὸς τοῦ
τεύχους τῆς μεσημβρινῆς πύλης φαίνεται σωλὴν τε-
τράγωνος, ὅστις ἀνῆκεν ἀναμφιβόλως εἰς τὸ ὑδρα-
γωγεῖον τὸ παρέχον ὕδωρ τῇ πόλει.

Ταῦτα εἰσὶν ἄρα τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Σκήψεως
(Παλαισκήψεως)· Ἀς συμβουλευθῶμεν τὸν Στράβωνα.

Ὁ συγγραφεὺς οὗτος λέγει ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς
Τρωάδος (Βιβλ. II. Κεφ. I).

« Ἔστι γὰρ λόφος τῆς Ἰδης Κότυλος· ὑπέγκαιται
δ' οὗτος ἑκατὸν πού καὶ εἴκοσι σταδίους Σκήψεως· ἐξ
οὗ δ', τε Σκάμανδρος βεῖ καὶ ὁ Γράνικος, καὶ Αἰσηπος. »

Τοῦτο ἐσυμφώνει μετὰ τῆς ὑπὸ τῶν γεωγραφικῶν
πινάκων διδομένης θέσεως, ἀν' ἡ ἀπόλυτος ἐλλειψίς
ἐρεπίων καὶ λοιπῶν ἀρχαιοτήτων δὲν ἐμπόδιζεν.
Ἀλλ' ἰδωμεν τί ὁ ἴδιος συγγραφεὺς λέγει ἀκολούθως.

« Τοῦ δ' αὐλῶνος τοῦ περὶ τὸν Αἰσηπον ἐν τῇ ἀ-
ριστερᾷ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ πρῶτον ἐστὶ Πολίχνα,
τειχῆρες χωρίον, εἰθ' ἡ Παλαισκήψις, εἰτ' Ἀλιζώνιον,
τοῦτ' ἤδη πεπλασμένον πρὸς τὴν τῶν Ἀλιζώνων ὑ-
πόθεσιν, περὶ ὧν εἰρήκαμεν εἰτα Κάρησος ἐρήμης καὶ
ἡ Καρησινή, καὶ ὁ μῶμος ποταμός, ποίῶν καὶ αὐ-
τὸς αὐλῶνα ἀξιόλογον, ἐλάττω δὲ τοῦ περὶ τὸν Αἰ-
σηπον. Τὰ δ' ἐξῆς ἤδη τῆς Ζελείας ἐστὶ πεδία, καὶ
ὁροπέδια καλῶς γεωργούμενα· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ Αἰση-
που μεταξὺ Πολίχνας τε καὶ Παλαισκήψεως ἡ Νέα
Κώμη, καὶ ἀργύρια, καὶ τοῦτο πάλιν ταχτέον πλά-
σμα (τὰ ἀργύρια) πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ὅπως
σωθῇ τὸ — α ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη. »

Τὸ χωρίον τοῦτο συμφωνεῖ πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ Ἀζά-
ρου ὑπάρχοντα ἐρείπια. — Ἀλλ' ἀκούσωμεν πάλιν
τὸν Στράβωνα:

« Φησὶ γοῦν τὴν Παλαισκήψιν τὴν μὲν Αἰνείας
διέχειν πεντήκοντα σταδίους, τοῦ δὲ ποταμοῦ τοῦ
Αἰσηπου τριάκοντα. »

Ὅσον δὲ περὶ τῆς πόλεως Αἰνείας, δὲν γνωρίζω τὴν
θέσιν αὐτῆς, ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τοῦ Ἀζάρου ἐρείπια ἀπέ-
χουσι τοῦ Αἰσηπου ἀκριβῶς 30 στάδια.

« Ἔστι δ' ἡ μὲν Παλαισκήψις ἐπάνω Καβρήκος
κατὰ τὸ μετεωρότατον τῆς Ἰδης ἐγγὺς Πολίχνης· ἐ-
καλεῖτο δὲ τότε Σκήψις, εἰτ' ἄλλως, εἰτ' ἀπὸ τοῦ πε-
ρίσκεπτον εἶναι τὸν τόπον· εἰ δὲ τὰ παρὰ τοῖς βαρ-
βάρους ἐν τῷ τότε ὀνόματα ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐτυμο-
λογεῖσθαι φωναῖς. Ὑστερον δὲ κατωτέρω σταδίους
ἐξήκοντα εἰς τὴν νῦν Σκήψιν μετωκίσθησαν ὑπὸ Σκα-
μανδρίου τε τοῦ Ἐκτορος καὶ Ἀσκανίου τοῦ Αἰνείου
παιδῆς. »

Τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα τοῦ Στράβωνος περὶ τῆς ἀρ-
χαίας Σκήψεως, συμφωνοῦσιν ἐντελῶς πρὸς τὴν θέ-
σιν τῶν ἐρεπίων τοῦ ὄρους Ἀζάρου. Καὶ ὄντως εἰς
τὰ περὶ δὲν ἠθελέ τις δυνήθῃ νὰ εὕρῃ σημεῖον τό-
σον ἀρμυδίως τοποθετημένον, ὥστε νὰ φαίνεται παν-
ταχόθεν ἐν τοσοῦτῳ ἡ πόλις τῆς Σκήψεως, (ἡ νεωτέ-
ρα), κατὰ τοὺς νεωτέρους χάρτας, δὲν ἀπέχει εἰμὴ
30 στάδια ἀπὸ 60, ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ χάρ-
ται λαμβάνονται, ὀρίζοντες αὐτῇ τὴν θέσιν ταύτην.

Συγκρίνων λοιπὸν τὰ χωρία ταῦτα πρὸς τὴν θέσιν
τῶν ἐρεπίων τοῦ Ἀζάρου ὄρους, πεισθήσεται τις εὐ-
κόλως, ὅτι ταῦτα παριστῶσι τὴν ἀρχαίαν Σκήψιν
(Παλαισκήψιν)· ὅσα δὲ περὶ τῆς νεωτέρας Σκήψεως
εἰσέτι δὲν ἀνεκαλύφθη, καὶ ἴσως ὑπάρχει ταθαμμένη
εἰς τι δάσος τῆς Τρωάδος.

Μετάφρ. Γ. Α.